

III.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 20. Sklepni zapisniki o pastoralnih konferenčnih vprašanjih 1933—1934. — 21. Zahvala svetega Očeta za Petrov novčič. — 22. Kanonično obiskovanje in birmovanje v letu 1935. — 23. Razglasitev kandidatov za diakonat. — 24. Odredba o duhovniški obleki. — 25. Molitve za trpeče kristjane v Mehiki in Rusiji ter za brate in sestre v tujini. — 26. Duhovniška sobota. — 27. Zaključek svetega leta. — 28. Spremembe katehetov med šolskim letom. — 29. Obvestitev župnijskih uradov o novorojencih in umrlih v porodnišnicah in bolnicah. — 30. Udeležba ministrantov pri pogrebnih in drugih cerkvenih opravilih v času šolskega pouka. — 31. Zloraba oprostite od poštnine. — 32. Uprava cerkvenih in nadarbinskih gozdov z ozirom na novi zakon o gozdih. — 33. Škofijska kronika. — 34. Slovstvo. — 35. Osebna naznanila.

20.

Sklepni zapisniki o pastoralnih konferenčnih vprašanjih 1933—1934.**LXV. Sklepni zapisnik o pastoralnem konferenčnem vprašanju za leto 1933.****Kako prepričati katoliški veri manj prijazne kroge, da je edino v Cerkvi Kristusovi rešitev iz sedanje duhovne in materijalne krize?**

Razpored rešitve: 1. Sv. Oče kliče v katoliški akciji vse k obnovitvi v Kristusu, 2. Narasčanje verske brezbriznosti, njeni vzroki; predsodki in zmote, ki odtujujejo Cerkvi izobrazence in neizobrazence. 3. Ugotovitev in razjasnitev, da nauki in načela sv. Cerkve nudijo ne samo teoretično, ampak tudi realno rešitev iz težke stiske sedanosti (blagoslov dekaloga in življenja s Cerkvijo). 4. Sredstvo in metoda, kako zavzeti vernike za religiozno življenje. 5. Poudarek izvajanja krščanske pravičnosti in krščanske Karitas po okrožnici »Quadragesimo anno«.

Iz 26 dekanij je došlo semkaj 52 referatov o tem vprašanju, iz dveh dekanij manjka poročilo o pastoralni konferenci. Nekateri gospodje so po uporabi obširne tozadevne literature vposlali res temeljite elaborate.

1. Ob ladjo sv. Cerkve se zaganjajo v 20. stoletju, zlasti v povojni dobi, hudi in nevarni viharji. Brezverstvo je napelo vse sile, objema vedno širše množice in hoče uničiti vsako vero in moralo, v slepi ošabnosti napoveduje boj Bogu samemu. Ker pa je katoliška Cerkev glavna nositeljica in pospeševalateljica verskega in npravstvenega življenja, je ta boj osredotočen zlasti proti njej. Mnogi so se veri že odtujili, mnogi postali brezbrizni, drugi zopet oklevajo zdaj sem, zdaj tja, kakor bi iskali pravo pot. Vse te boje in nevarnosti je videl krmar sv. Cerkve Pij XI. in že prvo leto svojega papeževanja v svoji okrožnici »Ubi arcano« zaklical v širni svet, da je treba poglobiti in obnoviti pravega duha med verniki s pomočjo katoliške akcije. Vsi duhovniki in laiki naj delajo za vero in krščansko življenje, za živo krščanstvo v zasebnem, družinskem, gospodarskem, družabnem in državljanskem življenju!

2. Organiziran boj proti religiji vobče in še posebej proti katoliški Cerkvi vodi framasonstvo, komunizem in materijalistični socializem. Vse to je izrazito protireligiozna fronta, za katero stoji močen tisk: knjige, brošure, revije, časopisje, lepaki. V tisočih in milijonih izvodov prinašajo opij, ki nečutno uspava, nečutno spodjeda listje na drevesu sv. Cerkve, da začne rumeneti

in odpadati. S preračunano pretkanostjo zavijajo dogodke iz zgodovine sv. Cerkve, osporavajo verske in npravstvene resnice kot sedanjemu času neprimerne, vcepljajo čitateljem razne predsodke o Cerkvi in njenih služabnikih in jim kažejo Cerkev kot glavno sovražnico kulture in socialnega blagostanja. Delavstvo ščuvajo proti njej, češ da se Cerkev preveč zavzema za avtoriteto in red, za privatno lastnino in spoštovanje pridobljenih pravic, in da ubogo ljudstvo s svojimi nauki o večnem življenju in plačilu v nebesih samo ovira in zadržuje, da svojih pravic ne zahteva s silo. Če gre za bogatejše sloje, se Cerkvi zopet očita, da se preveč zavzema za siromake in njihove socialne pravice in da obsoja zasebno posest in avtoriteto. Po drugi strani pojejo slavospeve nebrzdani svobodi in vsaki neodvisnosti, obljublajo raj na zemlji in odvrčajo srca od studencev milosti in nadnaravnega življenja.

Zopet druge ustanavljajo državniki religijo plemena in oznanjajo novopoganski nacionalizem. Prilastujejo si monopol za vzgojo mladine in jo vzgojujejo le nacionalno, neupoštevajoč pravice sv. Cerkve.

Premnogim je telesne in še bolj duhovne oči odtrgal od duhovnih vrednot moderni razvoj tehnike in gospodarstva in jih usmeril v materijo. Moderni človek gleda v raznih izumih najvišje vrednote, ki mu donajajo največje, čeprav samo materialno ugodje, korist in dobiček. Kapitalist si postavi za vrhovno vrednoto kapital, obrat in dobiček, uradnik svojo mesečno plačo, delavec delo za vsakdanji kruh, kmet dobiček iz gospodarstva, a nobeden ne misli na duhovne vrednote, na Boga, večnost, pravičnost, ljubezen, dušo in milost. Duh in materija sta v vednem nasprotju. Materija bi morala služiti duhu, mu biti pokorna, zato pa tam, kjer pride do moči, tem bolj zatira duha. Človek, ki se je preveč vdal materialnim dobrinam, vedno bolj in bolj potiska v ozadje duhovne in religiozne vrednote, dokler jih končno povsem ne zavrže, dokler mu niso vera, duša, Bog, milost in nadnaravno življenje le še prazne besede.

Današnji svet tudi človeka samega pojmuje preveč tvarno, le od telesne in premalo od duhovne strani. Preveč upošteva človekovo moč in telesno zmožnost, telesne in športne vaje, premalo pa se spominja, da je človek ustvarjen od in za Boga in da je ud telesa Kristusovega. Pri takem pojmovanju skoro vedno trpi škodo vera in versko življenje posameznika in cele družbe.

Če je poleg tega še vzgoja doma in v šoli bolj telesno, nego duhovno usmerjena, se že otrok navzame verske mlačnosti. Mnogo more pokvariti tudi slaba kateheza. Le površno znanje verskih in npravstvenih resnic brez globoke verske vzgoje ne more narediti človeka globoko vernega in vzglednega katoličana. Zato pravi nemški pisatelj Fiedler: »Žrtve napačnih veroučnih metod tvorijo armado verskih brezbriznikov, kristjanov samo po imenu, zasmehovalcev vere, sovražnikov Cerkve in verskih odpadnikov.« Težko je naštetii vse predsodke in zmote, ki jih širijo sovražniki Cerkve, da dosežejo svoj namen, da iztrgajo vero iz src njenih vernikov. Istočasno z nevero raste beda med posameznimi stanovi.

3. Ali bo svet brez vere dober in srečen? Nikdar! Nevera je veliko moralno zlo, smrten greh in največja nesreča. Srce, ki zavrže vero v Boga, ostane prazno, in vse dobrote sveta ne morejo te praznote izpolniti. V srce se naseli nezadovoljstvo in nemir, in ko pridejo nad človeka ure trpljenja in nesreče, nima nevernik nobene opore in tolažbe; nevera tira nesrečneža v obup, pogosto v samomor. Tudi gospodarski liberalizem in nauk o neodvisni svobodi, tudi materialistični komunizem in socializem, ki človeka presojata zgolj materialistično, ne morejo človeštva rešiti iz težke sedanje stiske. Rešitev je edino v krščanski veri, v katoliški Cerkvi, ki je od Sina božjega postavljena za nezmotljivo varihinjo in učiteljico nadnaravnega božjega razodetja; Kristus

sam pa v Cerkvi vedno živi, jo s Svetim Duhom vodi in ji daje zveličavne milosti. Cerkev nas uči, da je človek stvar in podoba božja, da sega življenje v večnost, da je božja pravica, da so večne postave, ki se mora po njih ravnati poedinec in družba, če naj se zagotovi kolikor mogoče srečno življenje na zemlji. Pravi kašipot k časni in večni sreči je dekalog, ki urejuje vse zasebno in socialno življenje, ki nam govori o vseh dolžnostih, ki jih ima človek do Boga, do sebe in bližnjika. Bog sam je obljubil vsem, ki bodo njegove zapovedi izpolnjevali, blagoslov in srečo v sedanjem življenju, po smrti pa večno zveličanje, vsem pa, ki jih bodo prestopali, prekletstvo v tustranskem življenju in po smrti večno pogubljenje (V. Moz, 28, 1—48). Le z izpolnjevanjem božjih zapovedi bo zavladala pri človeštvu pravičnost in ljubezen, čednosti, ki so predpogoj za srečo narodov.

Neizrekljivo veliko je katoliška Cerkev storila v teku stoletij za prosep vsega, kar pospešuje človeško zemeljsko blaginjo. Z naukom Kristusovim je preobrazila najbolj divje narode in naredila iz barbarov kulturna ljudstva. Brez nasilja je izvršila največje socialne reforme. Rešila je milijone pravih sužnjev, ko je sužnja in gospodarja dvignila k zavesti, da smo vsi otroci enega Očeta v nebesih. Prinesla je ženi svobodo in čast. Uredila je s krščanskim zakonom družine, vir notranje sreče in temelj narodne moči. Z deli krščanske dobrodelnosti je skoro edina otirala solze tistim bednim nesrečnikom, ki radi boleznii, naravne neenakosti ali prirodnih nesreč ne morejo uživati sreče na zemlji.

Isto moč ima Cerkev tudi danes, saj živi le v njej Kristus, večna Resnica in večna Dobrota. Tudi novo zlo moderne družbe, omejevanje potomstva, ki do izredne strahote narašča največ zato, ker se je družba odtujila Bogu, se mora ublažiti, če bodo množice izpolnjevale naročilo Jezusovo: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice« (Mt. 6, 33).

4. Nastane glavno vprašanje, kako najti pot do src in duš nevernih ali versko brezbriznih, ker ti sami se Cerkvi nočejo bližati? Naše delo bodi posredno in neposredno.

Protiverskemu tisku, ki vodi prikrit ali odkrit boj proti Cerkvi in razširja razne materialistične ideje med ljudstvom, moramo postaviti v bran enako močen pozitivno krščanski tisk in ga na vso moč širiti. Treba je povsod podarjati katoliške ideje, katoliški nauk in pravo krščansko življenje. Tu morajo duhovščini priskočiti na pomoč vsi pošteni in dobri katoličani, zlasti znanstveniki, umetniki, vzgojitelji, sociologi in celo politiki. Ustvariti moramo razmere, v katerih bo vsak ponosen, da je katoličan, in se nihče ne bo sramoval, očitno in povsod kazati svoje versko prepričanje. Pomagati morajo znanstveniki, da ustvarijo znanost, ki bo v soglasju z nauki sv. Cerkve; umetniki, da uvedejo umetniško kulturo, ki bo zapirala oči pred izrodki moderne umetnosti; vzgojitelji, da bodo vzgajali človeka kot duhovno — telesno bitje z večnim ciljem; sociologi in praktični socialni delavci, da bodo po načelih krščanske ljubezni in pravičnosti pripravljali nov družabni red; politiki, da bodo skrbeli za pravične in krščanske zakone pri zakonodaji. Pomagati mora vsak in sicer na polju, ki je njegovim zmožnostim najbližje. Ko bodo ljudje povsod uživali le zdravo duševno hrano, bo tudi njihovo versko prepričanje vedno bolj naklonjeno naukom sv. Cerkve.

Tudi vernikom, ki so zvesti veri in Cerkvi, je treba posvečati vso dušskrbno pažnjo, prvič zaradi njih samih, drugič radi versko odtujenih. Da bo brezbriznikom vera privlačna, morajo videti v dobrih katoličanih živ evangelij Kristusov, videti, da ta evangelij resnično osrečuje nje, ki po njem živijo. »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in slavijo vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5, 16). Tudi za versko dobre je treba temelji-

tega verskega pouka in dobre verske vzgoje, je treba poglobitve verskega življenja potom evharistične in liturgične obnove, je treba pogosto tudi izrednih sredstev, kakor so duhovne vaje in sv. misijoni.

In mi duhovniki! »Postati moramo vsem vse, da vse zveličamo« (Kor 9, 22), »biti moramo vernikom vzgled v besedi, v vedenju, v ljubezni, v veri, v čistosti« (1 Tim 4, 12). Duhovnik mora biti živo sv. pismo, živa dogmatika in moralka, živa ascetika in liturgika, predvsem pa dober pastir in ljubeč oče vsem njegovi skrbi izročeni, dobrim in slabotnim. Z gorečo molitvijo in s premišljevanjem, z zatajevanjem in vzglednim življenjem se bo duhovnik vedno bolj približal svojemu vzoru Kristusu, se tako najbolje pripravil za globoko obnovitveno delo med verniki in najbolje usposobil, da bo mogel neposredno z besedo in vzgledom vplivati na versko brezbrizne in neverne.

Posredujoč člen med duhovnikom in versko odtujenimi so mnogokrat otroci. Skrben in moder katehet bo znal prav previdno vplivati po otrokih na starše. Priložnosti ne manjka: ko se otrok uči prvih molitvic, ko gre k prvi spovedi in sv. obhajilu, ko se pripeti kakšen smrtni slučaj v družini in ob enakih priložnostih. Posredovati morejo dobri člani apostolstva, Marijinih družb, katoliške akcije raznih stanov, sploh dobri verniki, ki imajo z mlačneži več stika kakor duhovnik. Večkrat pride duhovnik s takšnimi v stik pri previdenju bolnikov. Veliko vlogo igrajo urejeni pastoralni obiski, srečanje pri delu, na sprehodu in ob raznih prilikah. Vsa ta naravna sredstva mora duhovnik vedno podpirati z molitvijo, kajti vera ni le delo razuma in volje, temveč predvsem delo milosti božje. Če Gospod ne zida hiše, je tudi duhovniki ne bomo pozidali.

5. Še eno pot pozitivnega dela za pridobivanje tavajočih in izgubljenih je treba omeniti: to je pot katoliških stanovskih organizacij, kakor jih želi sv. Oče v svoji okrožnici »Quadragesimo anno«. Njih namen ni samo ščititi pravice organiziranih katoličanov, marveč katolicizem praktično uveljavljati v vsem življenju in pridobivati zanj tudi one, ki so odtujeni, brezbrizni, nasprotni. Krepko naglaša sveti Oče, da je treba vzgojiti laiške apostole v vseh stanovih in slojih. Apostoli delavcev naj bodo delavci, apostoli trgovcev trgovci itd., torej takšni, ki najbolj poznajo dušo, misli, želje in težnje sovrstnikov. Vse delo pa morate povsod in vedno voditi krščanska pravičnost in ljubezen. Pravičnost sama ne premore vsega, treba je zlasti dejanske ljubezni. »Po tem vas bodo ljudje spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj« (Jan 13, 35). Zato sveti Oče s toliko nujnostjo povdarja krščansko karitas. Veliko veri odtujenih bodemo pridobili z urejenim karitativnim delom. Najlepši zgled karitativnega dela in prave ljubezni do bednih nam je naš Gospod in Učenik, ki se je popolnoma žrtvoval na križu za duše vsega človeštva. Tudi nam bo pri pridobivanju versko odtujenih za Kristusa treba požrtvovalne ljubezni, kajti duše se rešujejo z žrtvami.

LXVI. Sklepni zapisnik o pastoralnih konferenčnih vprašanjih za leto 1934.

A. Rešitev konferenčnih vprašanj.

I. Kateri so bistveni pogoji za uspeh šolske kateheze?

40 gospodov je na pastoralnih konferencah referiralo o tem vprašanju. Različna mnenja, ki jih izražajo, in pogoje, ki jih smatrajo za bistvene za dober uspeh pri šolski katehezi, bi lahko razdelili v tri vrste. Prva vrsta se nanaša na božjo pomoč: treba je z otroki in za nje moliti, posvečevati jih v svetih zakramentih, posvečevati katehetične ure z nadnaravnimi sredstvi, in vedno kazati otroku, kako je učenje veronauka delo za Boga in za posve-

čenje lastne duše. Drugi pričakujejo uspehe pri katehezi od dobrega in vestnega kateheta: katehet mora biti vsestransko vzgleden, kreposten, pobožen, sam dobro poučen v bogoslovnih vedah, zlasti v pedagogiki in katehetiki, za vsako katehezo posebej dobro pripravljen, poln ljubezni do Boga in otrok, potrpežljiv, živahen, praktičen, nepristranski in ne le učitelj, temveč tudi pravi vzgojitelj otrok. Tretja vrsta referentov pričakuje uspeha pri katehezi zlasti od dobre metode: pouk bodi nazoren, zanimiv, naj se ozira na preizkušane moderne metode, med katerimi je posebno priporočljiva tako zvana monakovska metoda. Nekateri zamenjajo predpogoje s pogoji in naštevajo kot bistvene pogoje za uspeh šolske kateheze: dobro vzgojo v domači hiši, sporazumno delovanje učiteljstva s katehetom, katehet naj si pridobi zaupanje staršev, disciplino itd.

Najbolj izrazito in primerno rešitev navedenega konferenčnega vprašanja so vposlali gg. Karol Jaš, kaplan pri Sv. Urbanu, Mihael Ferk, ekspozit v Cezanjecih in Alojz Kosi, veroučitelj v Šoštanju. Po njihovih elaboratih je posneta sledeča rešitev:

Cerkveni zakonik (can. 467) naroča župnikom »največjo skrb za šolsko katehezo«. Na god sv. Jožefa Kalasancija molimo v brevirju iz homilije sv. Janeza Zlatousta o katehezi znamenite besede: »Ni je večje umetnosti ko vzgajati mladino. Kaj je tako važno in tako težavno, kakor vzgajati dušo otrokovo in jo prav usmeriti? Kdor zna to, je resnično večji kakor najspretnější kipar in najboljši slikar.« Duhovnik pa ima tudi najsilnejša vzgojna sredstva, ki morajo privedi otroka, ako se prav rabijo, »do popolnega moža, do polne mere starosti Kristusove« (Ef 4, 13). Pred vsem je posvečujoča in dejanska milost, potem od Boga razodete resnice, ki jih človek sprejema v veri; in k temu mora priti še človekovo sodelovanje. Ta sredstva so potrebna otroku tudi pozneje, da živi trajno krščansko življenje, življenje iz vere, upanja in ljubezni, življenje, ki je hoja za Kristusom, križanim in poveličanim. Ako torej hočemo otroke vzgojiti za resnične in cele kristjane, moramo z vso vnemo skrbeti, da jim doteka dovolj milosti, da jih uvedemo v razodeto resnico in vso njeno neomajno zanesljivost in lepoto in da otroci resno sodelujejo, z veseljem sprejmejo krščanske resnice in se učijo vestno in z radostjo izpolnjevati voljo božjo. V teoriji razločujemo katehetski pouk od katehetske vzgoje, v praksi je oboje tesno združeno. Katehet mora harmonično vplivati na razum in voljo, na pamet in srce. Iz povedanega sledi, da za uspešno katehezo v šoli in pravo vzgojo otroka prideta poleg božje milosti, od katere je vsako naše delo odvisno, v poštev zlasti dva faktorja: 1. katehet in 2. metoda kateheze.

1. Najvažnejši činitelj za uspeh kateheze je za božjo milostjo gotovo katehet. Katehet se mora zavedati važnosti, vzvišenosti in odgovornosti svojega poslanstva. Njegovo delo je delo za rešitev neumrljivih duš, za vsako dušo bo nekoč dajal odgovor Sodniku v večnosti. Od kateheta je premnogokrat odvisna srečna ali nesrečna večnost njegovih učencev. Zato zahteva Cerkev, da je »bonis moribus, doctrina, animarum zelo, prudentia praeditus« (can. 453 § 2). Natančno mora katehet poznati vsa vzgojeslovna in katehetična načela, dobro znati predmet, ki ga poučuje. Zlasti mora doslovno znati katekizem, da ne bo pri katehezi ali izpraševanju vprašanj in odgovorov še le čital iz knjige ali pa učil drugo besedilo, kakor ga je predpisala sv. Cerkev. Slab vzgled marljivosti daje otroku katehet, ki od otroka zahteva, česar sam ne zna.

Katehet mora otroku tudi vzbuditi ljubezen do veronauka. Vzor ljubezni mora biti katehetu nebeški Prijatelj otrok, ki je tako silno ljubil nedolžne otroke. Besede sv. Gregorja Vel., ki pravi: »Kdor nima ljubezni do drugega,

nikakor ne sme sprejeti službe pridigarja«, veljajo v polni meri tudi za kateheta. Katehet mora imeti ljubezen do otroka, pa tudi ljubezen do predmeta, ki ga poučuje. V otroku naj ljubi podobo božjo, njegova ljubezen do otroka bodi ljubezen duhovnega očeta, in zato vedno sveta, resna in modra. Otrok hitro zapazi, ali ga katehet ljubi in če rad prihaja v šolo, ali mogoče le prisiljen. Katehet, ki ljubi svojo službo in jo vestno izpolnjuje, bo gotovo vzbudil pri otrokih ljubezen do veronauka in uspeh ne more izostati.

V ljubezni se katehet poniža na otroško stopinjo in se poslužuje pri razlagi otroških predstav, vendar pa si mora znati kljub temu ohraniti ugled in avtoriteto.

Katehet mora biti vzgled svojim učencem. Otroku velja duhovnik kot višje, sveto bitje; dokler otroka kaj ne razočara, otrok vse to na katehetu vidi, kar se pri katehezi uči. Zato je dolžnost katehetova, da spravi svoje življenje v harmonijo z naukom, ki ga uči. Otroci vzamejo vse tako, kakor sprejmejo. Opomini, ki so v katehetovih ustih le prazne besede, so tudi v otroškem srcu le prazni.

Do otrok mora biti katehet strogo pravičen in nepristranski. Ne sme posebne prednosti dajati otrokom, ki so premožnejših staršev, ali se posebno odlikujejo po duševnih vrlinah, lepoti in nadarjenosti, nasprotno se mora posebno obračati k slabejšim, zapostavljenim in zanemarjenim, da tudi pri teh predere včasih samo na zunaj raskavo skorjo in napravi studentem božje milosti vhod v dušo.

Pri katehezi je potrebna katehetu tudi gotova živahnost in vedrost, ki je seveda le odsev njegovega notranjega veselja. Katehet mora biti vesel, ne pa razposajen in otročji, drugače zgubi spoštovanje in dostojanstvo. Čim bolj bodo učenci opazili na katehetu pravo ljubezen in požrtvovalnost, tem raje bodo odpirali srce božjemu nauku in s tem večjim veseljem se bodo učenja poprijeli.

2. Za uspeh kateheze je poleg osebnosti katehetove merodajen način poučevanja: katero pot bo hodil katehet, da bo kompleks razodetih resnic tako spravil v duhovno posest otrok, da bo dosežen cilj katehetskega pouka.

V prvi vrsti je potreben dober učni načrt. Tega že imamo določenega. V njem je že tudi izveden princip, da se veroučna snov v posameznih panogah naj ne jemlje ločeno, temveč istočasno, to je katekizem, zgodbe sv. pisma, liturgika, cerkvena zgodovina naj se ne jemljejo na osnovnih šolah ločeno, temveč morajo biti prežeti drug z drugim, zvezani med seboj. Sv. Frančišek Saleški pravi: »Govori resnično, dobro in lepo, kolikor hočeš, če pa tega ne poveš prav, nisi nič rekel.« Zato se morajo tu vpoštevati zahteve zdrave pedagogike. Te so podane že iz narave, razvoja in potreb otrokovih, pa tudi iz značaja krščanstva in narave verskih resnic. Zato bodi verouk nazoren, enoten, psihološki, praktičen in cerkven.

a) verske resnice so nadnaravne, ne moremo jih zaznavati s čutili; nekaterih niti naša pamet ne more doumeti. Zato je verouk težji ko poučevanje drugih predmetov. Pri čitanju imaš črke, pri računstvu številke, v prirodoznanstvu rastline, rudnine, živali, pri veronauku pa stvari navadno ne moreš ne videti in ne pokazati. Ker pa je posebno otroški duh vezan na čutne predstave, zato mora katehet kolikor mogoče ponazoriti resnice in jih čutom približati. Svetopisemske dogodke ponazoríš, če pokažeš njih slike, verske resnice s tem, da jih primerjaš z vidnimi stvarmi v naravi. Primerjava je možna, ker sta krščanska vera in vidno stvarstvo delo istega Boga. Kakor je človek podoba božja, je tudi stvarstvo odsev božanstva. Kako lepo je znal božji Učelnik porabljati vidno naravo na svoje nauke. On govori o lilijah na polju, o pticah pod nebom, o vinogradu in delavcih, o pastirju in volku, o grobeh itd.

Tudi Cerkev uči nazorno. Vse navade, vsi obredi, ki se vršijo pri cerkvenih opravilih, imajo namen, duhovno in nadčutno napraviti po čutnih znamenjih človeški pameti razumljivo. Liturgika nam te obrede pojasnjuje. Tudi katehet naj si prizadeva v tem oziru posnemati božjega Učenika in duhovno mater sv. Cerkev. Kar more dobiti v originalu, naj tudi v originalu pokaže na pr. liturgične predmete, oltar, križev pot, cerkvene posode itd. Če ni originalov, naj pokaže slike iz sv. pisma ali liturgike ali naj nariše na tablo. Pogosto je treba uporabljati vzglede, prilike in pregovore iz sv. pisma, cerkvene zgodovine, ali tudi iz življenja svetnikov. Kar se da naravnost pokazati, je treba pokazati na pr. poklekovanje itd. Izogibati se je treba abstraktnih izrazov in govoriti kolikor mogoče konkretno.

b) verouk bodi enoten. Vsaka veroučna ura naj ima eno osrednjo misel in tako sklenjen predmet, enoto. Katekizem, sv. pismo, liturgika in zgodovina morajo biti pri vsaki uri v neki notranji zvezi, tako bo katehet dosegel, da bodo učenci razložene nauke tudi dobro razumeli in jih ne znali samo na pamet.

c) katehet mora postopati po psiholoških načelih. Treba je katehezo navezati na že otroku znane pojme in tako naravnim potom širiti njegovo znanje. Verouk prvencev bo torej kolikor mogoče povzet po sv. pismu. Otrok bo iz konkretnih dogodkov sklepal na gotove pojme in ne narobe. Tudi pri starejših učencih je treba rabiti isto pot. Poglejmo na kratko, po katerih načelih mora biti zgrajena vsaka kateheza, da si otrok po njej verske resnice popolnoma osvoji. Otrok si učne snovi ne prisvoji naenkrat, temveč stopnjema. Učenec mora stvar najprej nekako videti, potem šele jo umeti, in slednjič si nanovo spoznano resnico duševno osvoji, si jo zapomni in jo uporablja. To so tri stopnje duševnega osvajanja. Iz psihološkega razvoja v učenju moremo posneti, katero pot naj pri tvorbi pojmov uberemo, analitično ali sintetično. Bolj naraven in psihološko bolje utemeljen je analitičen pouk.

Katehezo začnemo s tem, da izpraševaje ponovimo lekcijo prejšnje ure in tako preidemo k novi tvarini. Potem se napove cilj ali predmet nove kateheze. Preden se začne kateheza, je treba otroško dušo skrbno pripraviti in vzbuditi v njej neko svečano in pobožno ubranost. Nato sledi podaja in razlaga, ki se vrši čim najbolj konkretno, zlasti s pomočjo dogodkov in prilik iz sv. pisma, zgodovine ali iz skušenj življenja. Iz podaje sledečo resnico je treba nato otrokom utemeljiti z dokazi in nagibi, da so neomajno in trdno prepričani o njej. Najvažnejša pri katehezi je naobračba, pri kateri se otroci navajajo k verskemu udejstvovanju in se učijo umetnosti krščanskega življenja, umetnosti, kako se krščanske resnice vežejo z življenjem. Treba je naštetih podrobno razne slučaje, v katerih bodo učenci morali priučeni nauk praktično uporabljati. Da jim nauk še bolj globoko gre v srce, mora si katehet pomagati z verskimi in krepostnimi vajami, ki jih obuja z njimi. Nato sledi ponavljanje novo obravnavanih naukov, izpraševanje in priučenje. Na takšen način bodo otroku resnice iz katekizma jasne, razumljive in se jih bo z lahkoto in veseljem naučil.

č) verouk bodi praktičen. Non scholae, sed vitae discimus. Zato se naj otroci učijo resnic, ki jih bodo rabili v življenju in jim bodo pozneje prinesle korist. Verske resnice, ki so takorekoč temelj drugim in za utrditev verskega prepričanja ter pri vzgoji nravnosti velikega pomena, se morajo najbolj temeljito obravnavati. Takšne resnice so: človekov namen, nesmrtnost duše, sodba, vstajenje od mrtvih, božanstvo Kristusovo, zapoved ljubezni, sv. zakramenti in milost božja. Izmed nravnstvenih naukov so posebno važni: obisk službe božje, 4. božja zapoved, čistost, pokorščina in hvaležnost.

Otroci naj se učijo ljubiti svoj dom, svoje domače kraje, svojo župnijsko cerkev. Naj se učijo ljubiti lepe domače navade, in naj se jim ostudijo krajevne razvade, kakor pijančevanje, pretepi med fanti, postajanje zunaj cerkve itd.

d) verouk se mora vršiti v duhu Kristusovem in v duhu od Njega ustanovljene Cerkve. Niso vse vere enako resnične in dobre, edino zveličavna je katoliška vera in Cerkev. Verouk naj se naslanja na cerkveno leto. Otrok se naj vedno opozarja na versko skrivnost, ki jo obhajamo gotove praznike cerkvenega leta, da se tako uči živeti in čutiti s Cerkvijo.

Sv. Ciril Jeruzalemski pravi v svojem prvem govoru do katehumenov: »Kateheze so bolj važne kakor navadni govori v cerkvi. Ko poučujemo katehumente, je tako, kakor takrat, ko sadimo drevje; če ne kopljemo globoko, kdaj naj potem bolje vsadimo, kar smo prvič slabo vsadili.« Od tega, kako je mladina poučena v krščanskih resnicah, je v mnogočem zavisna blaginja človeške družbe. Avstrijski škofje so zapisali v navodilu za uporabo katekizma 25. novembra 1897. znamenite besede: »Sreča in nesreča celih narodov sloni na temeljiti razlagi katekizma.« Zato opravljajmo katehetsko službo z ljubeznijo in veseljem, vestno in pravilno, uspehi ne bodo izostali. Bog sam blagoslavlja takšno delo.

II. Kaj določajo cerkveni predpisi (splošni in sinodalni) o duhovniški obleki? kateri nagibi so vodili cerkveno zakonodajo pri določitvi teh predpisov?

Povod za to konferenčno vprašanje je dal odlok S. Congregationis Concilii, AAS. XXIII, num. 9. z dne 28. julija 1931. Tudi v lavantinski škofiji so nastale glede duhovniške obleke razne razvade, zato je bilo treba poklicati v spomin, kaj govorijo o duhovniški obleki splošno cerkvenopravni in kaj sinodalni predpisi. Zlasti mnogo diskusije je povzročila moda nekaterih duhovnikov, ki nosijo kratke suknjiče, ali obleko svetlih barv, ali hodijo brez klobuka. Od 41 referentov, ki so razpravljali o tem predmetu, jih osem zagovarja moderno nošo, sedem gospodov o tem ne govori, ostalih 26 referentov pa odločno zahteva, da se duhovnik tudi v zasebnem življenju drži sinodalnih določb in stare navade.

Početki posebne duhovniške obleke, ki je, tako liturgična kakor izvenliturgična, ločila duhovnika od laika, segajo nazaj v 4. stoletje po Kristusu. Ko so takrat v rimski državi privzeli laiki takozvano »barbarsko« kratko suknjo, so duhovniki obdržali dolgo tuniko, ki je z malimi spremembami ostala liturgična obleka. Bilo je čisto naravno, da so začeli takrat nositi duhovniki posebno duhovniško obleko tudi kot vsakdanjo obleko, ki jih je ločila od laikov. Poudarjala se je predvsem preprostost v obleki. V frankovski državi so po naročilu Karola Velikega in Ludovika Pobožnega takozvani Missi dominici imeli dolžnost skrbeti, da ostanejo duhovniki tudi v svoji obleki preprosti in skromni. V srednjem veku so nekateri kleriki posnemali v noši svetne šege in navade, ki so bile včasih zelo malo dostojne in primerne duhovniškemu stanu. Zato jih je sv. Bernard zelo ostro grajal. Te razvade so bile tudi povod, da je četrti lateranski koncil leta 1215 in vienski koncil leta 1311 bolj podrobno določil, kakšna naj bo duhovnikova obleka, kako prikrojena, iz kakšnega blaga in kakšne barve. Vendar so se te določbe polagoma pozabile ali premalo upaževale, zato je tridentinski cerkveni zbor (Conc. Trid., sess. 14, de reformatione, cap. 6.) iznova prepovedal klerikom svetno obleko in renitentnim zagrozil s cerkvenimi kaznimi: »Quia vero, etsi habitus non facit monachum, oportet tamen clericos vestes proprio congruentes ordini deferre, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant; tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas religionisque contemptus, ut pro-

priam dignitatem et honorem clericalem parvi pendentes vestes etiam publice deferant laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus: propterea omnes ecclesiasticae personae quantumcumque exemptae, quae aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia aut beneficia qualicunque ecclesiastica obtinuerint, si postea, quam ab Episcopo suo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini ac dignitati congruentem, et iuxta ipsius Episcopi ordinationem et mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinibus ac officio, et beneficio ac fructibus, redivitibus et proventibus ipsorum beneficiorum, nec non, si semel correpti denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum et beneficiorum huiusmodi coerceri possint et debeant, constitutionem Clementis V. in concilio Viennensi editam, quae incipit »Quoniam«, innovando et ampliando.«

Novi cerkveni zakonik ima o duhovniški obleki le kratko določbo v can. 136, § 1: Omnes clerici decentem habitum ecclesiasticum secundum legitimas locorum consuetudines et Ordinarii loci praescripta, deferant, tonsuram seu coronam clericalem, nisi recepti populorum mores aliter ferant, gestent, et capillorum simplicem cultum adhibeant. Po tem kánonu je dvoje merodajno za duhovniško obleko: 1. legitimae locorum consuetudines, in 2. Ordinarii loci praescripta.

Vsak narod ima svoje posebne navade in čestokrat svojo posebno nošo. Tudi duhovniška obleka ni povsod enaka in ima pri raznih narodih svoj kraj. Tako nosijo italijanski duhovniki dolge široke talarje in velike, široke klobuke, ki bi pri nas najbrž povzročali spogledovanje. Francozi nosijo, vsaj ponekod, namesto kolarja takozvani »rabat« ali »Mozesove tablice«. Vendar pa je v večini dežel zunanje znamenje duhovniškega stanu takozvani rimski kolar, kakoršnega nosimo mi.

Bolj kakor zakonite krajevne navade pa so odločilna za duhovniško obleko »Ordinarii loci praescripta«. V tem oziru daje kodeks škofom popolno pravico in svobodo, da sami za svoje škofije določijo podrobnejše predpise glede duhovniške obleke.

V lavantinski škofiji je bilo izdanih več dekretov glede duhovniške obleke. Dne 15. maja 1805. je bil razglašen odlok, ki določa, da morajo duhovniki pri vseh cerkvenih opravilih, ki jih je po rubrikah opravljati v superpeliceju, nositi talar. Izvzeta so samo previdnja bolnikov v župnijah, kjer so visoke gore in kjer so pota blatna. Določa se, naj duhovniki nosijo stanu primerno oblačilo, ter tonzuro in kolar, »vestitum penitus laicalem, honori et dignitati sacerdotali indecentem, deponant et devitent«. Druga določba izza časa vladikovanja Slomšeka l. 1852. obsega še bolj podrobna navodila glede duhovnikovih vsakdanjih oblek: vrhnja obleka naj bo tako dolga, da pokrije kolena in naj bo temne barve. Sinoda leta 1883 prepoveduje duhovnikom obleko, ki bi značila kakšno laiško udruženje ali zvezo. Dalje pravi ta določba, da se škofijska duhovščina »in Domino paterne monetur et obsecratur eique in virtute sanctae oboedientiae imponitur, ut in vestitu evitet tam nimiae elegantiae quam sordium et negligentiae suspicionem«. Sinoda iz leta 1896 vse te odloke ponavlja kot obvezne za duhovščino. Tudi sinoda iz leta 1900 ne pove o duhovniški obleki v bistvu nič novega, temveč ponovno opozarja na že prej izdane predpise. »Solliciti sint clerici, ut quae de vestitu clericali sive iure communi, sive dioecetano praecepta sunt, diligenter observent. Deferant vestes, quae neque luxu neque squalore oculos offendant, sed iuxta Episcopi ordinationem proprio clericorum ordini ac dignitati congruant. Tam domi quam foris, tam in ecclesia quam extra, non alio quam clericali utantur habitu, unicuique congruente ac decente, simplici et honesto.« Dostavlja pa ta sinoda,

da se sme duhovnik, ki gre na daljše potovanje, bolj komodno obleči, vendar naj bo obleka preprosta in duhovniškemu stanu primerna. O frizuri naroča duhovnikom: »capillis simplicem culturam adhibeant«.

Sv. konciljska kongregacija je izdala 28. julija 1931. v Acta Apostolicae Sedis odlok »De habitu ecclesiastico a clericis deferendo« (glej Oglasnik lav. škofije 1931 str. 51). Odlok opozarja na določbo kanona 136. in pravi, da je sv. konciljska kongregacija zvedela, da se mnogi duhovniki tu in tam ne ravnaajo po določbah tega kanona, ne po predpisih ordinarija in navadah kraja. Kongregacija je mnenja, da mora vsak duhovnik nositi obleko, ki se bo ločila od obleke laikov res kot duhovniška obleka in bo primerna njegovemu vzvišenemu poklicu. Posebno graja razvado, da duhovniki celo pri liturgičnih opravilih, v spovednici, pri maši, pri delitvi sv. obhajila rabijo obleko, ki je mor-da komaj dovoljena kot izvencerkvena obleka. Duhovnike poziva, da se ravnaajo po krajevnih določilih in navadah, rektorje cerkev pa poziva, da ne dovo-ljujejo maševati nobenemu, ki nima oblečenega talarja. Ordinarijem naroča, naj s posebno natančnostjo skrbijo, da se bodo vsa veljavna določila glede duhovniške obleke izvajala in da naj proti tistim, ki bi se tem predpisom ustavl-jali, postopajo po kanonu 136 § 3, ki določa, da clerici minores, ki samovolj-no brez zadostnega vzroka opustijo duhovniško obleko in tonzuro in se po škofovem opominu ne poboljšajo, ipso iure e statu clericali decidunt, in po kanonu 188 § 7, ki pravi: »Ob tacitam renuntiationem ab ipso iure admissam quaelibet officia vacant ipso facto et sine ulla declaratione, si clericus habi-tum ecclesiasticum propria auctoritate sine iusta causa deposuerit, nec illum, ab Ordinario monitus, intra mensem a monitione recepta resumpserit.« Razen tega opozarja kongregacija ordinarije, da se naj proti trdovratnim delinkvent-om poslužijo kanona 2379, ki določa, da se duhovnik, ki se ne bo zgoraj na-vedenim določbam pokoril, »ab ordinibus receptis suspendatur, et si ad vitae genus a statu clericali alienum notorie transierit, post tres menses ab hac ul-tima monitione deponatur«.

Iz vseh navedenih splošnih in sinodalnih predpisov sledi za duhovnike lavantinske škofije sledeča obveznost:

1. Pri vseh liturgičnih opravilih, zlasti pri sv. maši in pri obredih, pri ka-terih se rabi superpelicej, je zapovedano nositi talar, ali vsaj cinktorij. Pri pre-videnju bolnikov v goratih krajih in po blatnih cestah je izjemoma dovoljena suknja, ki seže vsaj do kolen.

2. Izven cerkve, predvsem v šoli, pisarni, in v javnosti naj duhovnik nosi suknjo temne barve, ki sega preko ali vsaj do kolen. Suknja ne sme biti spre-daj izrezana in se mora speti z gumbi.

3. Le za daljša potovanja, turistične poti, za vožnjo s kolesom se glasom sinode iz leta 1900. dovoli »uti habitu contractiore et ad iter commodiore«. Pa tudi dolžina takšne suknje mora biti tolikšna, da se na prvi pogled razli-kuje od kratkega laiškega suknjiča, to je, naj bi segala vsaj blizu kolen.

4. Laiška obleka je pri nas po splošnih in sinodalnih predpisih prepove-dana. K laiški obleki se šteje ne le laiški ovratnik, temveč gotovo tudi suk-njič izdelan po laiškem kroju. Zagovori za kratki suknjič so neprimerni. Krat-ki suknjič še ni tako razširjen med duhovniki, da bi lahko rekli, da je prišel v navado, za navado se zahteva actuum frequentia. Ta navada še ni zasta-rela, ker contra legem ecclesiasticam sola praescribere potest rationabilis con-suetudo centenaria aut immemorabilis (can. 27. § 1). Dosedaj veljavni sinodal-ni predpisi niso bili do sedaj nikdar preklicani ali omiljeni od ordinarija. Na-vada nositi kratki suknjič, se težko imenuje rationabilis, ker jo Cerkev in ver-niki skoro splošno obsojajo.

Kateri nagibi so vodili cerkveno zakonodajo pri določitvi teh predpisov? Cerkev je hotela varovati s posebno obleko, ki jo je duhovnikom predpisala, dostojanstvo duhovnika. Obleka, različna od laiške, spominja duhovnika vedno, da mora tudi njegovo življenje biti drugačno od življenja posvetnih ljudi, kakor pravi kanon 124: »Clerici debent sanctiorem prae laicis vitam interiozem et exteriorem ducere eisque virtute et recte factis in exemplum excellere...« Obleka duhovnika tudi na zunaj varuje, da se ne spozabi in ne zaide v družbe in kraje, kamor ne sme. Nasprotno pa omalovaževanje duhovniške obleke lahko privede duhovnika na stranpota, kakor pravi že tridentinski cerkveni zbor (14. seja): »tanta inolevit hodie aliquorum temeritas religionisque contemptus, ut propriam dignitatem et honorem clericalem parvi pendentes vestes etiam publice deferant laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus«. Ako bi Cerkev ne bila predpisala duhovništvu posebne obleke, bi se duhovnik ravnal po posvetnih modah, ki se vedno spreminjajo, in bi zašel v vsemogoče ničemurnosti in zablode. Ako duhovnik iz pokorščine izpolnjuje predpise svete Cerkve, si množi zaslužnje in raste v popolnosti. Duhovniška obleka mora biti izraz notranje kreposti duhovnikov. Zlasti ima sveta Cerkev važen razlog, ko zahteva pri duhovniku talar pri liturgičnih opravilih, pri sv. maši, pri delitvi sv. zakramentov, v spovednici, pri pogrebih. Vsa ta opravila se zdijo ljudem mnogo bolj sveta in bolj svečana, če jih duhovnik opravlja v predpisani obleki.

Čeravno obleka ne naredi duhovnika, vendar upoštevajmo tozadevne predpise in jih zvesto izpolnujmo. Skrbimo, da bo naša obleka izraz duhovniškega duha!

B. Vprašanja in predlogi na pastoralnih konferencah leta 1934.

1. Ker je pokojninsko zavarovanje organistov pri pokojninskem zavodu za cerkve preveliko breme, se prosi, naj cerkvena oblast skuša doseči, da se zavarovanje organistov izloči iz pokojninskega zavoda in se isto priključi zavarovanju 3. reda v Ljubljani ali naši duhovniški Vzajemnosti, ali zavarovalnemu društvu Karitas.

Odgovor: Ne kaže, ker je OUZD pod državno zaščito.

2. Ker so se denarne razmere pri cerkvah temeljito spremenile, izdatki se zvišali, dohodki pa znižali, se prosi, da bi škofijsko računovodstvo znižalo upravnino cerkvenih računov od 2% na 1%.

Odgovor: Težava je obojestranska, ostane pri sedanji praksi (glej Oglasnik 1928, str. 70).

3. Ponovno in nujno se prosi, da bi katoliški ordinariati izposlovali izdatno skrajšanje brevirja zaradi zelo pomnoženega dela na vseh poljih dušnega pastirstva.

Odgovor: Sodi se, da bi tozadevna prošnja za sedaj ni imela uspeha.

Ako se bo sprožilo to vprašanje, bo tukajšnji ordinariat priporočal rešitev v zmislu predložene želje.

4. Z ozirom na konkordat, ki se misli skleniti v doglednem času, se prosi, da se ordinariati blagohotno zavzamejo za resnično izboljšanje gmotnega položaja duhovščine glede kongruje in katehetskih nagrad.

Odgovor: Glej Oglasnik 1928, str. 70.

5. O konkordatu se slišijo razne govornice, ki povzročajo konferentistom skrbi, da se bo njihovo stališče v pravnem oziru poslabšalo. Da se to ne zgodi, prosijo tozadevnih primernih korakov.

Odgovor: So se ponovno storili vsi potrebni koraki.

6. Konferentisti prosijo, da bi v slučaju, da pride do konkordata, pri razdelitvi plače na dekanije, ne bilo merodajno samo število duš, ampak tudi razne druge, zlasti terenske in klimatične okoliščine posameznih župnij.

Odgovor: Primerni predlogi so se stavili in ponovno vposlali na merodajna mesta. Je pa dvomljivo, bodo li takšne podrobne določbe sprejete v konkordat.

7. Bilo bi zelo primerno, da bi se vodilni duhovniki v Mariboru zavzeli za to, da bi duhovniki dobivali blago za obleko po znižanih tovarniških cenah.

Odgovor: Predlog naj se naslovi na stanovsko organizacijo »Vzajemnost«.

8. Samomori se v zadnjih časih precej širijo in dostikrat se pojavijo težkoče pri cerkvenem pogrebu. Konferentisti prosijo, da bi se odločitev radi pogoče prepustila domačemu župniku, ki razmere pozna in v nekaterih slučajih res ne more dopustiti cerkvenega pogreba.

Odgovor: Naj se dosledno upošteva kanon 1240 cerkvenega zakonika in v vsakem slučaju zahteva zdravniški izvid.

9. V Zbirki sv. obredov za lavantinsko in ljubljansko škofijo pogrešamo besedilo za vesoljno odvezo tretjerednikov, blagoslovljenje vina na Janževo, blagoslov sveče na god sv. Blaža, blagoslov neveste med mašo in zahvalno pesem. Prosi se, da se v novi izdaji ali pa v dodatku tudi te reči sprejmejo.

Odgovor: Vse se nahaja v Rimskem obredniku. Blagoslov neveste med sv. mašo se mora vršiti v latinskem jeziku.

10. Konferentisti prosijo, naj bi se dal ukaz, da bi župnijski uradi, v katerih območje spada porodnišnica, oziroma bolnica, pošiljali uradne rojstne in mrtvaške liste pristojnim župnijskim uradom v svrhu vpisa oziroma opombe v matično knjigo in dušni zapisnik.

Odgovor: Se bo ugodilo z objavo v Oglasniku.

21.

Zahvala svetega Očeta za Petrov novič.

Iz Vatikanskega mesta je došlo sledeče pismo z dne 23. februarja 1935, št. 142034:

Exc. me ac Rev. me Domine,

Insigne pietatis officium, munificam dico Petrianam Stipem in ista dioecesi (anno 1933/1934) collectam et per Nuntium Apostolicum reverenter transmissam, Augustus Pontifex paterna accepit benevolentia.

In eo enim Beatissimus Pater novum ac singulare argumentum perspexit devoti ardentisque desiderii quo, te quidem praeunte, clerus fidelesque tui Apostolicae Sedis necessitatibus, tristitia temporum magnopere auctis, succurrere contendunt.

Tibi igitur, necnon piis oblatores, plurimas gratias persolvens, Sanctitas Sua filiorum dilectionem pari caritate rependit, et omnibus a Deo uberrima munera adprecatur, atque Apostolicam Benedictionem peramanter in Domino impertit.

Haec dum tibi libenter refero, sensus existimationis maximae erga te meae confirmo, ac me profiteri gaudeo

Exc. mo ac Rev. mo Domino

D.no. Joanni Josepho Tomazič

Episcopo Lavantino

Excellentiae Tuae addictissimum

E. Card. Pacelli

Lavantum

V slovenskem prevodu se pismo glasi:

Prevzvišeni in prečastiti gospod,

Odlični izraz vdanosti, Petrov novčič namreč, nabran v tej škofiji (leta 1933/1934) in spoštljivo poslan po Apostolskem nunciju, je najvišji Poglavar Cerkve prejel z očetovsko dobrohotnostjo.

V pošiljatvi je namreč sveti Oče videl nov, izreden dokaz prisrčne in goreče želje, s katero hočejo pod tvojim vodstvom tvoji duhovniki in verniki na pomoč priti vsled žalostnih časov zelo narastlim potrebam Apostolskega Sedeža.

Tebi torej in vsem blagim darovalcem vrača sveti Oče z najprisrčnejšo zahvalo otroško ljubezen z enako vročo ljubeznijo ter vsem prosi od Boga najobilnejših blagodarov, pa jim prav rad v Gospodu podeljuje Apostolski blagoslov.

Ko Ti to z veseljem sporočam, te zagotavljam svojega največjega spoštovanja, in sem

Tvoji Prevzvišenosti najvdanejši

E. Card. Pacelli

Zgornjo zahvalo in Apostolski blagoslov naj čč. gg. dušni pastirji sporočijo vernikom s prižnice.

22.

Kanonično obiskovanje in birmovanje v letu 1935.

A. Dnevi in postaje.

Po predlogih mgč. gg. dekanov bo kanonična vizitacija in birmovanje:

I. V dekaniji Dravograd:

V ponedeljek 29. aprila pri Sv. Janezu Evg. v Dravogradu.

II. V dekaniji Slovenska Bistrica:

1. v torek	7. maja	pri Sv. Filipu in Jakobu v Laporju,
2. v sredo	8. „	pri Sv. Nikolaju v Majšpergu,
3. v četrtek	9. „	pri Sv. Andreju v Makolah,
4. v soboto	11. „	pri Sv. Treh Kraljih v Studenicah,
5. v nedeljo	12. „	pri Sv. Jerneju v Slov. Bistrici,
6. v ponedeljek	13. „	pri Sv. Štefanu v Spodnji Polskavi.

III. V dekaniji Vuzenica:

1. v nedeljo	19. maja	pri Sv. Nikolaju v Vuzenici,
2. v ponedeljek	20. „	pri Sv. Lavrenciju v Vuhredu,
3. v torek	21. „	pri Sv. Jerneju v Ribnici na Pohorju.

IV. V dekaniji Mežiška dolina:

1. v soboto	1. junija	pri Sv. Ilju v Guštanju,
2. v nedeljo	2. „	pri D. Mariji na jezeru v Prevaljah,
3. v ponedeljek	3. „	pri Sv. Marjeti v Kotljah,
4. v torek	4. „	pri Sv. Jakobu v Mežici,
5. v sredo	5. „	pri Sv. Ožbaltu v Črni.

V. V dekaniji Konjice:

1. v torek	11. junija pri Sv. Juriju v Konjicah,
2. v sredo	12. „ pri Sv. Egidiju v Zrečah,
3. v četrtek	13. „ pri Sv. Marjeti na Koblju,
(V petek, 14. junija, posvetitev glavnega altolja v župnijski cerkvi na Koblju.)	
4. v soboto	15. „ pri Sv. Janezu Krstn. v Čadramu,
5. v nedeljo	16. „ pri Sv. Duhu v Ločah.

VI. V nedeljo, dne 26. maja pri Sv. Martinu v Trbovljah.

VII. V mariborski stolnici

bo sv. birma na binško nedeljo in binško pondeljek, dne 9. in 10. junija, kar naj č. gg. dušni pastirji pravočasno in ponovno oznanijo vernikom s pridiznice. Binško nedeljo bo ob 8. uri pridiga, potem pontifikalna sv. maša, nato birmovanje za birmance treh župnij mariborskega mesta. Binško pondeljek po svetem opravilu, ki se začne ob pol 10. uri in traja približno eno uro, birmovanje za birmance, ki bodo prišli iz zunanjih župnij k birmi v Maribor. — P. n. gg. veroučitelji se prosijo, naj birmance in po njih starše in botre opozarjajo na to določbo ter jim svetujejo, da se je držijo, ako jih le v tem ne ovirajo posebne družinske razmere. Namen določbe je, da se veliko število birmancev primerno porazdeli na oba binško dneva, in se tako vsi udeleženci izognejo gneči, dolgemu čakanju in drugim nepravilnostem.

B. Navodila.

Vse kar je bilo glede vizitacije in birmovanja v prejšnjih letih določeno, ostane mutatis mutandis v polni veljavi. P. n. gg. dušni pastirji v dekanatih, ki pridejo na vrsto, naj vestno prečitajo v škofijskem Oglasniku razpis birme za leta 1932, 1933 in 1934 ter natančno proučijo tam navedene sinodalne odredbe.

1. **Birmska slovesnost** naj pomeni obnovitev verskega življenja v župniji. Čim več župljanov naj prejme ob tej priliki svete zakramente ter takó odpustke, ki so združeni s škofovim obiskom.

2. **Kateheza** bodi lahka, kratka, praktična. Šolskim otrokom naj se dopove, da se jim skušnje iz veronauka ni treba bati. Bodi jim v veselje in ponos, ako bodo mogli pokazati, da znajo lepo moliti in da vedo, kako rad jih ima božji Zveličar, ako ga ne žalijo, ampak živijo tako, kakor jih uči sveta vera. Birmanci morajo biti dobro poučeni o milostih in pomenu svete birme.

3. **Spomenico** nadomesti stvarno poročilo na podlagi vprašanj, ki se, proti vplačilu 4 Din iz cerkvene blagajne, obenem dostavlja vsem župnijskim uradom v tistih dekanatih, v katerih je kan. vizitacija. V teh dekanatih izpolnijo vprašalno polo v dveh izvodih vsi gospodje župniki (ozir. župnijski upravitelji), tudi tisti, pri katerih ni škofovske vizitacije. Slednji bodo izročili izpolnjene tiskovine gospodu dekanu, ki jih bo s šolskim nadzorovalnim poročilom vpslal škofijskemu ordinariatu.

4. **Delitev svete birme** naj se ne izrablja v priložnost za kakršnekoli nered ali izgrede. Gospodje dušni pastirji naj stopijo v stik z občinskimi predstojništvi, oziroma z merodajnimi faktorji, da se za dan birme ne bodo izdajala dovoljenja za vrtiljake in zabave, ki se ne strinjajo z resnobo in s svetostjo slovesnosti. Enako ne za streljanje z možnarji, ki ni brez življenjske nevarnosti za strelce. Nikakor naj se ne dopuščajo na predmetih, ki se prodajajo kot birmski spominki, neprimerni in pohujšljivi napisi.

5. **In virtute sanctae obedientiae** se obnavlja lansko naročilo, naj »izostane, kar bi povzročalo duhovnikom ali vernikom izredne skrbi ali

stroške. Godba, streljanje, serenade, drage obleke birmancev, potratno zunanje okrasje, epulae protractae et superfluis onustae... se res ne dajo spraviti v soglasje s sedanjimi težkimi gospodarskimi in družabnimi razmerami. Potrežba naj se omeji, kakor ob prihodu duhovnega sobrata, na to »quod in domo parochiali reperitur«. Te določbe so dane za o, da se z ozirom na resnobnost birmske slovesnosti in na težke čase, v katerih živimo, v resnici izpolnjujejo. (Oglasnik lav. škofije 1934, III. Str. 18 nsl. B/III. — Prim. Oglasnik 1932, II. Str. 21, III/1—3).

Podpisani vizitator iskreno želi, naj bi izginilo mnenje, da nalaga birma cerkvam, cerkvenim predstojništvom in župljanom nezaželjeno breme težko občutenih izdatkov. Veže ga kan. 346 cerkvenega zakonika. Zato se ne bo mogel posluževati jedi in priprav, ki bi se ne strinjale z zgornjimi naročili.

6. Preceptiven je kan. 343, v zmislu katerega bi moral škof obiskati »universam dioecesim«, torej vse župnije. Ako vsled nenavadno težavnih razmer na mnogih župnijah, večinoma na željo gg. dušnih pastirjev, izostane birmska slovesnost, se bo moral za kanonično vizitacijo najti primeren način, po katerem bo škof zadostil cerkvenemu predpisu, ne da bi bil cuiquam gravis onerosusve. (Prim. navedeni kan. 346.)

7. V ravnanje pri letošnjih vizitacijah in v rešitev dosedanjih Spomenic, ki se bodo župnijskim uradom priložnostno vrnile, se ponovno naglašja:

Vizitatorju bo v veselje in zadoščenje: ako bo našel v župnišču vse tako, »ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis«;

ako bo v cerkvi lep red, snaga in čistoča pri opremi, svetih posodah, paramentih, škropilnikih itd., kakor to zahteva liturgija in higijena, — med svetimi opravili pa pobožna molitev, številen prejem svetih zakramentov, ubrano, duha k Bogu dvigajoče petje;

ako bodo šolski otroci dobro poučeni v krščanski nauku in se bodo lepo vedli v cerkvi in zunaj cerkve;

ako bo med verniki čednostno življenje s Cerkvijo v cvetu, med njimi in dušnim pastirjem pa razmerje dobrih otrok do dobrega očeta;

ako se bo izkazalo, da se cerkveno in nadarbinsko imetje pravilno upravlja, in se z urejeno dobrodelnostjo skrbi za ubožce;

vobče, ako se mu bo kot zastopniku Cerkve z ljubeznijo do Boga in do bližnjega vračala ljubezen, v kateri on prihaja; ljubezen, v kateri želi v imenu svete Cerkve zajeti vse stanove in sloje v župniji — brez izjem; ljubezen, v kateri bi rad razveselil vsakogar, če ne more z zemeljskimi darovi, pa z dušnim mirom, srčno tolažbo, nebeškimi blagodari.

»Le eno je potrebno« — zveličanje duš!

V Mariboru, dne 1. marca 1935.

† Ivan Jožef

škof in apostolski administrator.

23.

Razglasitev kandidatov za diakonat.

Glasom objave v Oglasniku 1934, X, 89, prejmejo na Veliko soboto, dne 20. aprila 1935, v bogoslovni cerkvi sv. Alojzija v Mariboru drugi višji red ali diakonat naslednji subdiakoni, gojenci V. in IV. letnika lavantinskega duh. semenišča:

Iz V. letnika: Camplin Ivan iz Bogojine; Jerman Rudolf od Sv. Ruperta na Dolenjskem; Škraban Janez iz Murske Sobot; Voda Ivan od Sv. Urbana pri Ptuj.

Iz IV. letnika: Gregor Janez iz Murske Sobote; Kolenč Ivan iz Turnišča; Škafar Ivan iz Beltincev; Zelko Ivan iz Črensovcev.

Častiti gg. dušni pastirji naj imenovane kandidate za diakonat razglasijo v smislu kanona 998, § 2 na Tihonedeljo (Judica) dne 7. aprila 1935, »inter Missarum sollempnia« s prižnice vernemu ljudstvu. Ob enem naj vernike povabijo, da opravljajo molitve za goreče duhovnike; naj pa tudi nihče, ki ima upravičene pomisleke zoper posvetitev navedenih kandidatov za diakonat, tega ne prikriva.

Po naročilu lavantinske sinode iz leta 1911 naj dušni pastirji vsakokrat, ko razglasijo imena ordinandov, skupno z verniki molijo molitev za novomašnike iz Cerkvenega molitvenika na strani 264 ter pristavijo trikrat »Oče naš«, »Zdrava Marija« in »Čast bodi Očetu«. Ker rubrike na dan ordinacije ne pripuščajo imperatam »Pro omni gradu Ecclesiae«, naj se duhovniki pri sv. maši spominjajo novoposvečencev, da bi bili vsi duhovniki po Srcu Jezusovem. Verniki naj ta dan pri božjem grobu molijo za ordinande in za duhovniške poklice.

24.

Odredba o duhovniški obleki.

Na podlagi odloka sv. konciljske kongregacije z dne 28. julija 1931 (AAS, XXIII, 336; Oglasnik 1931, VIII, 63), v smislu kanona 136, § 1 cerkvenega zakonika in lavantinskih sinodalnih konstitucij (Sinoda 1896, Tit. III, c. XIII, al. 6; Sinoda 1900, Tit. III, c. XLVII, al. 6), kakor tudi z ozirom na izjave množastitih gg. dekanov na tuuradno okrožnico z dne 14. dec. 1933, št. 2711, ter na sklepni zapisnik o pastoralnih konferenčnih vprašanjih za leto 1934, objavljen v tej številki Oglasnika, se določajo za klerike in duhovnike lavantinske škofije ter apostolske administracije delov somboteljske, krške in sekovske škofije sledeče obvezne norme o duhovniški obleki:

1. Pri vseh liturgičnih opravilih, zlasti pri sv. maši (kan. 811, § 1), in pri obredih, pri katerih se rabi superpelicej, se mora nositi talar ali vsaj cinktorij. Pri previdenju bolnikov in blagoslavljanju jedil na Veliko soboto je v goratih krajih in, če gre pot po blatnih cestah, izjemoma dovoljena suknja temne barve, ki seže vsaj do kolen (Sinoda 1896, c. XIII, al. 6, pag. 337).

Pri liturgičnih opravilih, katerih se udeleži več duhovnikov, na pr. birmanova maša, pogreb, jubilej itd., smejo asistirati v superpeliceju samo tisti, ki imajo talar ali cinktorij.

2. Izven cerkve, pred vsem v šoli, pisarni in v javnosti, to je: pri sprejemih, uradnih obiskih, na ulici itd., naj ima duhovnik suknjo temne barve, ki sega preko ali vsaj do kolen. Suknja ne sme biti spredaj izrezana (jaquette), ampak mora biti speta z gumbi (prim. Sinoda 1900, c. XLVII, al. 6).

3. Za daljša potovanja, planinske ture, za vožnjo s kolesom se dovoljuje krajša suknja, ki se pa mora na prvi pogled razlikovati od lajičnega suknjiča, to je: ne sme biti spredaj izrezana in segala naj bi vsaj blizu kolen. Suknja, katere rob je več kot 12 do 15 cm nad koleni, ne pokriva telesa tako, kakor zahteva decorum sacerdotale atque clericorum (Sinoda 1900, l. c.). Gospodje, ki imajo v zalogi krajše suknjiče, kakor je tu označeno, se nujno prosijo, naj te ponosijo zasebno, n. pr. v svoji sobi, kadar ne pričakujejo nobenih strank, ali naj jih prilično zamenjajo, v prihodnje pa si dajo delati le takšno obleko, ki se bo strinjala s cerkvenimi predpisi. Deus benedicet piam obedientiam erga sanctam Ecclesiam.

4. Maševati v takem krajšem suknjiču ni dovoljeno, razen v planinskih kapelicah, dokler niso preskrbljene s cinktoriji (prim. kan. 804, § 2).

5. K duhovnikovi obleki spada tudi klobuk. Klerik in duhovnik naj ne stopa na ulici in cesti brez klobuka; vsaj v roki naj ga ima. Klobuk oz. slamnik naj bo temne barve in primerne oblike.

6. Tonzura je znamenje dobrega duhovniškega duha, ki se v vsem drži navodil sv. Cerkve. Kleriki in duhovniki naj bodo primerno ostrizanih lasi in naj uvažujejo kanon 136, § 1: »Omnes clerici . . . tonsuram seu coronam clericalem, nisi recepti populorum mores aliter ferant, gestent, et capillorum simplicem cultum adhibeant.« — Vsaj pri vsakem striženju lasi naj bi si duhovnik dal napraviti tudi tonzuro.

7. Mnogočastiti gg. dekani morajo odslej vsako leto v vizitacijskem poročilu vestno poročati, kateri dekanijski duhovniki se ne ravna po zgornji naredbi o duhovniški obleki. Uvodoma omenjeni odlok sv. konciljske kongregacije nalaža namreč Ordinarijem v tem oziru »peculiarem diligentiam atque vigilantiam« (Oglasnik 1931, VIII, 63, zadnji odstavek).

Duhovniška obleka naj bo izraz notranje umerjenosti in kreposti duhovnikov. Obleka naj bo dostojna in preprosta, ne zanemarjena, pa tudi ne pretirano elegantna, tako da bi vzbujala pozornost. Ne more se tudi odobravati, če pristopa duhovnik k oltarju v zamazanem biretu in v raztrganem talarju, ko se zahteva od vernikov, da pristopajo k sv. obhajilu dostojno oblečeni (Katoški katekizem, 426).

V Mariboru, dne 28. februarja 1935.

† Ivan Jožef

škof in apostolski administrator.

25.

Molitve za trpeče kristjane v Mehiki in Rusiji ter za brate in sestre v tujini.

Župnijskim uradom in cerkvenim predstojništvom je bila razposlana sledeča okrožnica:

Apostolski delegat za Mehiko nadškof Leopold Ruiz je naslovil ob nastopu tekočega leta 1935 tudi na lavantinskega Nadpastirja daljše pismo, v katerem z bolestjo poroča o krvavem brezbožniškem nasilju mehikanskih državnikov nad katoliško Cerkvijo, ki traja že od leta 1914 in nič ne pojenjuje, marveč v zadnjem času še narašča. Nadškof iskreno prosi, naj bi se priporočala trpeča cerkev v Mehiki v skupnih molitvah Odrešeniku sveta in priprošnjam Matere božje.

Vrhutega prihajajo iz Rusije nevesela poročila o neprestani borbi boljševiškega brezboštva zoper Boga in sv. vero, ki navdajajo katoličane s skrbjo in žalostjo. Morda se je zadnje čase popuščalo v molitvah k trpečemu Odrešeniku, da podeli mir in versko svobodo preganjanim kristjanom v Rusiji in drugod.

A tudi preizkušnje, ki jih preživljajo naši bratje in naše sestre izven domovine, so nam vsem pri srcu: skrbi nas, da bi se dali omajati v veri, v kateri so krščenj, ali v zvestobi do svete Cerkve.

V tej splošni duhovni stiski vabim v zaupanju na božjo Previdnost in v moč stanovitne molitve, vse mnč. duhovne sobrate in vernike lav. škofije z besedami apostola sveta: V vsem razodevajte svoje želje Bogu v molitvi in

prošnji (Flp 4, 6). Molimo torej, bratje, za trpečo Cerkev v Mehiki, za preganjane sinove Rusije, in za brate in sestre izven domovine!

Posebej odrejam:

1. Duhovniki naj iz tega namena odslej do vključno 30. aprila t. l. tudi ob pondeljkih, sredah in petkih, kadar dopuščajo rubrike, pri sveti maši vložijo orationem contra persecutores Ecclesiae (10. inter diversas), ki je bila doslej predpisana samo za soboto (Oglasnik 1930, III, str. 33). Od 1. maja dalje velja določba v Direktoriju 1935 str. 7 odst. e.

2. V zvezi s tuuradnim naročilom, objavljenim v Oglasniku 1930, VI, str. 97 in 1931, XI, str. 81 se opozarjajo dušni pastirji, da se molitve, ki se molijo po tihí sv. maši, opravljajo vsled naročila papeža Pija XI. z dne 30. junija 1930 za Rusijo. Sveti Oče izrecno naroča: »Na to naj škofje in duhovniki vse vernike z vso vneto opomnijo in jim to često v spomin pokličejo« (Oglasnik 1930, VI, str. 97). Da torej verniki ne pozabijo namena, iz katerega se opravljajo sedaj molitve po sv. maši, se naroča, da se vsakokrat pred temi molitvami napove tudi namen, rekoč: Molimo za mir in versko svobodo. Tudi naj se nadaljuje z molitvami k sv. Tereziji Deteta Jezusa za Rusijo, kakor odreja Oglasnik 1930, III, str. 33, točka 5.

3. Ob nedeljah in praznikih naj se do nadaljnjega pri popoldanski službi božji glasno molí z verniki: Za preganjane kristjane v Mehiki in Rusiji ter za naše brate in sestre v tujini Oče naš, Zdrava Marija in Čast bodi!

Priporoča se, da gospodje dušni pastirji po možnosti vsak mesec enkrat priredijo molitveno uro pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom, oziroma eno izmed že uvedenih z verniki vred darujejo v zgornji namen.

V Mariboru, dne 24. februarja 1935.

† Ivan Jožef

škof in apostolski administrator.

26.

Duhovniška sobota.

Predstojništvo Družbe Salvatorijancev je v pismu z dne 14. decembra 1934 prosilo, da naj se pridruži tudi lavantinska škofija molitvenemu apostolatu, nazvanemu »Duhovniška sobota«, ki se v premnogih drugih škofijah že z uspehom izvaja.

Duhovniška sobota je svojevrsten apostolat molitve in žrtvovanja, da izprosimo od Boga zadostno število duhovniških in redovnih poklicev ter svetniških in gorečih duhovnikov.

Ime »Duhovniška sobota« ima ta apostolat odtod, ker navaja vernike, da vsako soboto po prvem petku ali pa vse sobote v letu darujejo svoje molitve, sv. mašo, sv. obhajilo, vsa dobra dela, vse veselje, vse trpljenje, vse žrtve po rokah Matere božje, srednice vseh milosti, v namen, da se posvetijo duhovniki in vsi, ki se pripravljajo za duhovniški poklic. Verniki naj si ob sobotah ne nalagajo nobenega novega bremena, le kar so doslej opravljali prvo soboto v mesecu, to naj darujejo v namen: »da se posvetijo duhovniki in vsi, ki se pripravljajo za duhovniški poklic«.

Kdor stopi v vrsto apostolata »Duhovniška sobota«, ne pristopi v kako bratovščino ali organizacijo, ampak se samo pridruži armadi katoliških molivcev, ki molijo in se žrtvujejo za duhovniške poklice in goreče duhovnike.

Sveti oče Pij XI. je apostolat »Duhovniška sobota« pohvalil in blagoslovil, ko mu je vrhovni poglavar Salvatorijancev opisal v zasebni avdijenci dne 21. novembra 1934 pomen in namene tega apostolata: »Hvalimo in z vsem srcem blagoslovljamo to delo... Ponavljamo, delo nam je všeč, hvalimo ga, iskreno blagoslovljamo.«

Zato rad priporočam »Duhovniško soboto« vernikom lavantinske škofije in želim, da se dušni pastirji in kateheti z vnemo zavzamejo za propagando tega apostolata: v cerkvi in izven cerkve, v šoli in izven šole. Posebej vabim Marijine družbe, Apostolstvo mož ter mladinske krožke KA, da se v celoti pridružijo temu apostolskemu delu. V kratkem bodo dotiskane lične podobice s posebno molitvijo za duhovnike, ki se naj širijo med šolsko mladino in drugimi verniki. Molitev je vzeta iz Cerkvenega molitvenika stran 191 in se glasi s posebnim svojim namenom:

Molitev, da se posvetijo duhovniki in vsi, ki se pripravljajo za duhovniški poklic.

Vsemogočni, večni in milostni Bog, pokaži nam svojo neizmerno milosrčnost in usmili se našega naroda, ki v svojih težavah k tebi kliče! Tvoj božji Sin je naročil, naj prosimo, da pošlji delavcev na svojo žetev: z zaupanjem te zato prosimo, daj nam v svoji brezmejni dobroti mnogo svetih služabnikov, pravih duhovnikov po svojem svetem Srcu, da bodo pastirji naših duš.

Vzemi iz našega naroda v svojo sveto službo tiste, za katere veš, da bodo kot pravi apostoli neutrudno delali in se radostno žrtvovali za tvojo slavo, za sveto katoliško Cerkev in za naše zveličanje. Amen.

Kdor bi ne imel te molitve pri rokah, bi mogel moliti v zgornji namen ali »Oče naš, Zdrava Marija in Čast bodi Očetu«, ali »Pod tvoje varstvo pribežimo«, ali »Duša Kristusova, posveti me« ali kaj drugega.

Kdor namreč moli katerokoli cerkveno odobreno molitev za duhovniške in redovne poklice, prejme odpustek 7 let in 7 kvadragen; če pa to molitev opravlja vsak dan, prejme enkrat na mesec popolni odpustek pod navadnimi pogoji (Pij X., 27. oktobra, 29. novembra 1907).

V Mariboru, dne 7. marca 1935.

† Ivan Jožef,

škof in apostolski administrator.

27.

Zaključek svetega leta.

Na pobudo pred kratkem umrlega kardinala Franca Bourne in pariškega kardinala Janeza Verdier ter s pohvalo in priporočilom svetega Očeta, ki je v ta namen dne 10. januarja 1935 pisal lurškemu škofu Petru Gerlier, se bo sveto leto zaključilo z izredno tridnevnicco v Lurdu. Tridnevnica se začne dne 25. aprila 1935 ob 3. uri popoldne in se konča dne 28. aprila ob isti uri. Izrednost tridnevnice je v tem, da se bodo vse tri dni nepretrgoma po dnevi in po noči brale v lurški votlini Marijinih prikazovanj svete maše po name-nih svetega leta. Poleg tega se bodo vršile še druge slovesnosti in pobožnosti. Duhovniki, ki bodo maševali, bodo izbrani iz vseh narodnosti, ki bodo ob tej priliki prišle v Lurd.

Lurški škof s pismom, semkaj došlim 5. febr. 1935, vabi in prosi vernike vsega sveta, da se, ako jim razmere dopuščajo, osebno udeležijo teh slovesnosti v Lurdu.

Ker bo od nas malokateremu to mogoče, naj se na izrecno željo svetega Očeta v času te tridnevnice, to je od 25. aprila zvečer do 28. aprila po možnosti

vršijo doma tridnevnic s slovesno službo božjo in skupnim svetim obhajilom, z molitvenimi urami pred Najsvetejšim in s primernimi pridigami o svetem letu, najsvetejšem Zakramentu in lurški Devici.

Vsekakor naj se v vseh župnijskih cerkvah dne 28. apr. dopoldne ali popoldne, kakor bolj kaže, opravi slovesna ura molitve pred izpostavljenim Najsvetejšim s primerno pridigo, z zahvalno pesmijo ter zakramentalnim blagoslovom.

V mariborski stolnici se bo vršila omenjene dneve slovesna tridnevnica.

Ako bo v Marijini baziliki v Rajhenburgu, v »Slovenskem Lurdu«, cerkveno predstojništvo priredilo ob tej priložnosti posebne slovesnosti, kar bo razglašeno v časopisju, se vernikom že sedaj priporoča, da se jih v kolikor mogoče obilnem številu udeležijo.

Duhovnikom in vernikom se priporoča, da darujejo, kakor v svetem letu sploh, tako posebno v času sklepne tridnevnic svete maše po namenu svetega Očeta. Do Bele nedelje (28. aprila) naj se iz vseh župnij sporoči uredništvu Glasnika presvetege Srca Jezusovega, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9, koliko sv. maš so se verniki v svetem letu udeležili, oziroma jih naročili za svetega Očeta (glej tozadevni oglas v prihodnji, aprilski, številki Glasnika presv. Srca Jez.).

28.

Spremembe katehetov med šolskim letom.

V smislu § 2 zakona o verskem pouku v narodnih, meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah v kraljevini Jugoslaviji z dne 23. sept. 1933. (Oglasnik lavant. škofije 1933, X, str. 93), ki se glasi: »Verski pouk v narodnih in meščanskih šolah opravljajo pri pripadnikih svoje vere stalni veroučitelji, krajevni duhovniki ali njihovi duhovni namestniki. Krajevne duhovnike ali njihove namestnike predlaga pristojno versko oblastvo bankskim upravam v imenovanje ali razrešitev,« mora kn. šk. ordinariat vsako spremembo katehetov naznaniti bankski upravi.

Zato se naroča župnijskim uradom, da vsako spremembo katehetov, ki se je izvršila na posameznih šolah njihove župnije med šolskim letom, nemudoma semkaj naznanijo.

29.

Obvestitev župnijskih uradov o novorojencih in umrlih v porodnišnicah in bolnicah.

Iz pastoralnih konferenc leta 1934. je došlo poročilo, da župnijski uradi ne dobivajo nikakih naznanil o novorojencih, oziroma umrlih v porodnišnicah in bolnicah, kar povzroča pri vodstvu župnije nered in težkoče.

Zato naj odslej župnijski uradi, v katerih območje spada porodnišnica ali bolnica, redno pošiljajo poročila o vseh rojstnih in smrtnih slučajih pristojnim župnijskim uradom v svrhu vpisa v zapisnik duš, oziroma pripombe v matične knjige.

30.

Udeležba ministrantov pri pogrebih in drugih cerkvenih opravilih v času šolskega pouka.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je dne 18. januarja 1935, IV. No. 17190/1 poslala kn. šk. ordinariatu sledeči dopis:

»Običaj je, da opravljajo osnovnošolski učenci ob nedeljah in praznikih cerkveno strežniško službo. Dogaja pa se, da so cerkveni strežniki potrebni tudi ob šolskih dnevih, n. pr. pri pogrebih, porokah ali pri cerkvenih opravilih, ki se vrše med učnim časom.

Učenci — cerkveni strežniki izostajajo ob takih prilikah iz šole, zamujajo pouk ali pa zapuščajo šolo med poukom. Ker teh izostankov ni mogoče opravičiti po § 60 zakona o narodnih šolah, prosi kraljevska banska uprava, da odredi škofijski ordinariat vsem veroučiteljem na narodnih šolah, naj uredijo cerkveno strežniško službo šoloobveznih učencev tako, da bodo pri cerkvenih opravilih, ki se vrše ob času šolskega pouka, vršili cerkveno strežniško službo oni učenci, ki so ob času cerkvenega opravila pouka prosti.«

O tem se obveščajo župnijski uradi lavantinske škofije.

31.

Zloraba oprostitev od poštnine.

Ministrstvo pravde, oddelek za vere, je z dopisom z dne 11. februarja 1935, Pov. št. 2242/34 semkaj dostavilo vlogo ministrstva za promet, uprave pošte in brzojava, z dne 14. decembra 1934, Pov. št. 1783, ki se glasi:

»Ministrstvo prometa (uprava pošte in brzojava) ima čast obvestiti to ministrstvo, da se godijo zlorabe z oprostivijo od poštnine verskih oblasti in ustanov na ta način, da se oprostitev uporablja za osebno zasebno dopisovanje v službenih pismih, ki po zunanosti odgovarjajo vsem predpisom o oprostivji od poštnih pristojbin. Zoper osebe, ki so vršile to zlorabo, se je uvedel postopek po § 52 zakona o pošti, brzojavu in telefonu v zvezi s 16. členom uredbe o oprostivji od poštnih pristojbin.

Ker se z zlorabo oprostitev od poštnih pristojbin škoduje državni blagajni in se krši visoki ugled verskih ustanov, se ministrstvo pravde naproša, da opozori vse verske oblasti in ustanove na ta nemili pojav in jim naroči, da vse potrebno ukrenejo, da zloraba preneha.«

To se daje vsem podrejenim uradom in ustanovam na znanje in ravnanje. Voditelji uradov in ustanov se nujno prosijo in opozarjajo, da se v prihodnje ravnajo natančno po tozadevnih navodilih, da ne bo nadaljnjih pritožb in neprilik.

32.

Uprava cerkvenih in nadarbinskih gozdov z ozirom na novi zakon o gozdih.

Dodatno k objavi v Oglasniku 1935 št. 1 odstavek 9 je ministrstvo za šume in rudnike v predmetu izdalo gledé sestavljanja gospodarskih načrtov za gozdove pod posebnim javnim nadzorom (kot so nadarbinski, banovinski, občinski itd.) podrobna navodila z dne 4. julija 1934, št. 17.125.

Za nadarbinarje so važne naslednje točke:

Sreski šumarski referenti so poklicani po svoji službeni dolžnosti, da sestavijo za te gozdove (to je gozdove pod posebnim javnim nadzorom) gozdno gospodarske načrte.

Posestniki teh gozdov pa lahko poverijo sestavo gospodarskih načrtov tudi kakemu drugemu strokovnjaku, toda zato je treba pribaviti predhodno odobrenje kraljevske banske uprave.

Pripominja se, da sreskemu šumarskemu referentu, ki po službeni dolžnosti opravlja posel sestavljanja gospodarskih načrtov, ne pripada za to nikaka posebna nagrada, ampak mu mora posestnik gozda povrniti samo potne stroške, to je kilometrino in dnevnico. Dalje mu mora povrniti stroške za pisarniški in risarski material.

Kadar se oddaja izvršitev gospodarskega načrta, mora zadevni dogovor odobriti kraljevska banska uprava — najsi izvrši ta posel sreski šumarski referent ali kak drug strokovnjak.

Banska uprava se bo ozirala na to, da je pogodbeni zaslužek primeren, tako da gozdni posestnik ne bi bil izpostavljen pretiranim zahtevam.

33.

Škofijska kronika

(za l. 1934).

I. Posvečenja (konsekracije).

1. V kn. šk. kapeli v Mariboru je bilo posvečenih 20 kelihov in 20 paten.
2. Širom lav. škofije: Dne 23. jun. pri Sv. Juriju ob Ščavnici 1 kelih s pateno; dne 24. jun. v kapeli pri Radencih 3 kelih s patenami; dne 12. sept. v meljski zvonolivarni v Mariboru 3 zvoni za Marijino cerkev v Celju; dne 14. okt. veliki oltar župnijske cerkve št. Janž na Dravskem polju.

II. Blagoslovitve.

1. V Mariboru: Dne 8. sept. ob priliki evharističnega kongresa prapor Katoliške akcije za stolno župnijo; dne 15. dec. 1 ciborij za župn. cerkev Sv. Peter na Medvedovem selu.
2. Širom lav. škofije: Dne 29. aprila zastava Mladeniške Mar. družbe v Hočah; dne 30. apr. 1 mašna obleka v Slivnici pri Mariboru; dne 6. maja v št. Janžu na Dravskem polju 2 banderi za župnijsko cerkev in 1 prapor Kat. akcije; dne 13. maja zdraviliški dom »Mladika« v Topolščici pri Šoštanju; dne 26. maja v Gornji Lendavi 2 mašni obleki, 1 velum, 1 purifikatorij in 1 korporale; dne 28. maja v Pertoči novi baldahin; dne 29. maja v Cankovci 1 zastava s podobama sv. Jožefa in sv. Družine; dne 30. maja v Tišini 1 zastava Marijine družbe s podobama Brezmadežne in sv. Terezije Deteta Jezusa; dne 9. junija v Belihvodah zastava Dekliške Marijine družbe s podobama Brezmadežne in sv. Neže; dne 18. jun. v Veržeju prenovljena župnijska cerkev; dne 23. jun. v Sv. Juriju ob Ščavnici 1 štola, 1 burza, posodice za sv. olja; dne 24. jun. v Kapeli pri Radencih 2 mašni obleki in 3 cerkvene zastave; dne 25. jun. v Gornji Radgoni misijonski križ, prenovljen altar sv. Križa v župn. cerkvi, 1 mašna obleka, 2 zastavi Dekliške Marijine družbe in 1 prapor Kat. akcije; dne 26. jun. v Apačah prenovljeni stranski altar Matere božje; dne 15. jul. v Starem trgu dom Kat. akcije; dne 14. okt. v št. Janžu na Dravskem polju ob priliki konsekracije glavnega altarja kip sv. Janeza Krstnika, sv. Joahima in sv. Ane, podob Rojstva in Vstajenja Gospodovega na glavnem altarju župn. cerkve, 1 mašna obleka, 1 antependij za altar in 2 za prižnico.

III. Misijoni in druge pobožnosti.

- Župnije, ki so obhajale: a) sv. misijon: 1. Buče od 25. 2. do 4. 3. — 2. Čadram od 9. do 17. 2. s svetoletnimi procesijami ob koncu. — 3. Črna gora pri Ptuj od 11. do 17. 3. — 4. Gornja Ponikva od 4. do 11. 3. v spomin 1900letnice smrti našega Odrešenika. — 5. Libelice od 20. do 27. 5. — 6. Sv. Lenart v Slov. gor. od 27. 5. do 3. 6. — 7. Sv. Lovrenc v Slov. gor. od 4. do 11. 11. — 8. Sv. Miklavž pri Ormožu od 18. do 25. 2. — 9. Pečarovci od 14. do 21. 1. — 10. Posreda od 16. do 23. 12. v proslavo svetega leta. — 11. Poljčane od 4. do 11. 3. — 12. Prevorje od 2. do 9. 12. — 13. Studence od 17. do 25. 2. — 14. Tinje od 18. do 25. 11. obnova sv. misijona kot jubilejna pobožnost. — 15. Zdole od 4. do 11. 11.

- b) duhovne vaje: 1. Sv. Andraž v Slov. gor. od 3. do 6. 3. za apostolstvo mož in fantov. — 2. Sv. Benedikt v Slov. gor. od 15. do 18. 2. za mladeniče. — 3. Cirkovce od 26. do 30. 12.

za dekleta. — 4. Dramlje od 14. do 17. 3. za moške. — 5. Sv. Ilj pri Velenju od 19. do 22. 5. za dekleta. — 6. Št. Ilj v Slov. gor. stanovske duhovne vaje, združene z evharistično tridnevnicjo od 10. do 13. 5. — 7. Luče od 28. 1. do 4. 2. za vse stanove kot svetoletna pobožnost. — 8. Maribor od 2. do 6. 7. za učiteljice v zavodu šolskih sester. — 9. Sv. Marija v Mariboru od 4. do 8. 3. za III. red. — 10. Sv. Marko niže Ptuja od 15. do 17. 2. za može in fante. — 11. Novacerkev od 4. do 7. 3. za žene in dekleta. — 12. Škale od 18. do 25. 11. za žene in dekleta. — 13. Šoštanj od 1. do 3. 3. za može; od 22. do 25. 3. za žene in matere; pred praznikom Brezmadežne za dekleta in od 20. do 22. 12. za fante. — 14. Velika Nedelja od 2. do 4. 3. za žene in dekleta; od 8. do 11. 3. za može in mladeniče.

c) tridnevnicje: 1. Sv. Ana v Slov. gor. od 25. do 27. 5. evharistična tridnevnicja. — 2. Sv. Andraž v Halozah od 23. do 25. 3. v zahvalo za presv. Evharistijo in za postavitev sv. mašniškega posvečenja. — 3. Apače od 11. do 13. 2. — 4. Sv. Benedikt v Slov. gor. od 7. do 10. 6. pri podružnici sv. Treh Kraljev v čast presv. Srcu Jezusovemu z nočnim češčenjem presv. Rešnj, Telesa in s procesijo ob koncu. — 4. Sv. Bolfenk na Kogu od 7. do 9. 12. kot ponavljanje sv. misijona in kot svetoletna pobožnost. — 5. Št. Janž na Vinski gori od 17. do 19. 3. v spomin 1900letnice našega odrešenja; od 21. do 23. 9. evharistična tridnevnicja za pridobitev svetoletnih odpustkov. — 6. Sv. Jedert nad Laškim v proslavo 25letnice Mlade niške in Dekliške Marijine družbe. — 7. Sv. Jernej pri Ločah od 29. 6. do 1. 7. v spomin 30letnice ustanovitve Marijine družbe. — 8. Sv. Jurij ob Pesnici od 1. do 4. 3. kot svetoletna pobožnost. — 9. Sv. Jurij ob juž. žel. od 24. do 26. 8. kot evharistična svetoletna pobožnost. — 10. Konjice od 4. do 6. 10. na čast Kraljici rožnega venca s procesijami za svetoletne odpustke ob koncu. — 11. Sv. Lovrenc na Dravskem polju evhar. tridnevnicja od 9. do 11. 3. v proslavo 1900 letnice odrešenja. — 12. Luče od 9. do 11. 8. kot evharistična in svetoletna pobožnost. — 13. Maribor - stolnica od 19. do 22. 4. v proslavo sv. Janeza Bosco; od 5. do 8. 9. evharistična tridnevnicja. — 14. Maribor - kapela presv. Srca Jezusovega pri oo. jezuitih od 25. do 27. 3. verski govori za izobražence. — 15. Sv. Martin ob Paki od 26. do 28. 3. za može in fante. — 16. Ponikva ob juž. žel. od 29. 6. do 1. 7. kot svetoletna pobožnost. — 17. Prihova od 18. do 20. 12. — 18. Rajhenburg od 29. 6. do 2. 7. kot romarska pobožnost. — 19. Razbor pri Zid. mostu od 16. do 18. 3. in od 5. do 7. 10. kot svetoletna pobožnost. — 20. Sele od 4. do 6. 3. kot svetoletna pobožnost. — 21. Šoštanj od 4. do 6. 9. evharistična tridnevnicja s svetoletnimi procesijami in s teoforično procesijo ob koncu. — 22. Sv. Štefan pri Žsumu od 28. do 30. 10. kot jubilejna pobožnost. — 23. Sv. Urban pri Ptuju od 14. do 16. 8. kot priprava na evhar. kongres v Mariboru. — 24. Sv. Vid na Planini od 14. do 16. 9. kot svetoletna pobožnost. — 25. Zabukovje od 7. do 9. 9. kot evharistična pobožnost s teoforično procesijo ob koncu. — 26. Zavrče od 19. do 21. 5. — 27. Z' bika od 29. 6. do 1. 7. kot svetoletna pobožnost. — 28. Žiče od 9. do 11. 3. v spomin 1900letnice odrešenja.

34.

Slovstvo.

»**Stopil bom k božjemu oltarju**«, vodnik k lažjemu umevanju sv. maše. Založil: župnijski urad Sv. Urban pri Ptuju. Na dveh listih prinaša založništvo notranjo in zunanjo zgradbo sv. maše s kratko, zelo zgoščeno idejno razlago sv. daritve. Ob temeljiti duhovnikovi razlagi bo ta dvolistnik za učence v i š j i h razredov primerno ponazorilo za lažje umevanje zgradbe sv. maše, a tudi vernikom lep spomin na vrsto pridig o sv. maši. Naroča se pri založništvu. Cena je: za en izvod Din 0'50; pri skupnem naročilu 100 izvodov po Din 0'35; pri večjih naročilih še več popusta.

»**Katholische Bibelbewegung**« je ime časopisa, ki ga je začelo izdajati v minulem letu društvo istega imena v Stuttgartu v Nemčiji. Škofijski ordinariati v Nemčiji so list in idejo, ki jo zastopa, pozdravili ter časopis in društvo duhovščini priporočili. List Kath. Bibelbewegung ima namen propagirati med kat. ljudstvom sv. pismo ter vnemati široke plasti ljudstva za čitanje »knjige vseh knjig«. Radi bogate vsebine se imenovani časopis duhovščini priporoča; naroča se pri upravi Kath. Bibelbewegung, Stuttgart-Nord, Kronenstrasse 46., ki bo na željo poslala interesentom posamezne številke lista na ogled.

Kronika slovenskih mest, izdajajo mestne uprave Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Letno 60 Din. — Naslov: »Kronika«, Ljubljana, mestni magistral. — Na

prošnja ljubljanskega mestnega poglavarstva se vabijo duhovniki in verniki, zlasti izobraženstvo, da pri tej reviji sodelujejo in jo naročijo. Revija prinaša razprave, kronološke in zgodovinske podatke naših mest in hoče »podati našemu narodu strogo objektivno in verno sliko važnejših dogodkov prošlosti in sedanjosti«. Krasijo jo lepe slike.

35.

Osebna naznanila.

Imenovanja. Za ravnatelja »Associationis Perseverantiae sacerdotalis« v lavantinski škofiji je bil imenovan g. dr. Ivan Žagar, stolni kanonik v Mariboru (24. dec. 1934); za upravitelja dekanije Kozje je bil imenovan g. Viktor Lunder, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik v Kozjem (25. febr. 1935), za upravitelja dekanije Velika Nedelja pa g. Franc Bratšek, kn. šk. konzist. svetovalec in župnik pri Svetinjah (11. marca 1935); za ravnatelja »Associationis Sacerdotum Adoratorum« v lavantinski škofiji je bil imenovan g. Anton Karo, spiritual v bogoslovnem semenišču v Mariboru (1. marca 1935).

Umeščeni so bili gg.: Ivan Jerič, dekan in župnik v Dolnji Lendavi, kot župnik v Turnišču (2. febr. 1935); Janez Leber, provizor v Marija Reki, kot župnik v Vuhredu (10. febr. 1935) in Anton Kocjančič, župnik v Jurkloštru, kot župnik na Prihovi (26. febr. 1935 v Mariboru).

Postavljeni so bili gg.: Štefan Bakan, kaplan v Dolnji Lendavi, za provizorja istotam; Fortunat Končan, župnik pri Sv. Pavlu pri Preboldu, za soprovizorja v Marija Reki; p. Konstantin Očepk, minoritski duhovnik, za župnijskega vikarja pri Sv. Vidu pri Ptuj (vsi s 1. febr. 1935); Franc Modrinjak, kaplan v Pišecah, za provizorja v Artičah (10. febr. 1935); Janez Ogulin, kaplan pri Sv. Martinu pri Slovenjgradcu, za provizorja v Belihvodah (15. febr. 1935); Ivan Rančigaj, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami, za soprovizorja v Podsredi (27. febr. 1935); Jakob Sajovic, župnik pri Sv. Marjeti na Planini, za soprovizorja v Jurkloštru in Andrej Stakne, kaplan na Ljubnem, za provizorja na Sladki gori (1. marca 1935).

Poverilo se je oskrbovanje župnije Gotovlje g. Robertu Vaclavik, vpok. župniku ravnotam (21. febr. 1935); oskrbovanje župnije Gornja Sv. Kungota g. Jožefu Kolarič, vpok. župniku malonedeljskemu in provizorju na Sladki gori (1. marca 1935).

Nastavljena sta bila gg.: p. Inocenc Kunčnik, minoritski duhovnik, za kaplana pri Sv. Vidu pri Ptuj (1. febr. 1935) in Ignac Paluc, provizor na Prihovi, za kaplana na Ljubnem (1. marca 1935).

Prestavljena sta bila gg. kaplana: Anton Boštele od Sv. Benedikta v Slov. gor. v Limbuž z delokrogom v Mežici, in Jakob Sem iz Mežice k Sv. Benediktu v Slov. goricah (15. febr. 1935).

Bolezniški dopust je dovoljen g. Antonu Šparl, kaplanu pri Sv. Petru pod Sv. gorami (16. jan. 1935).

Začasno nezasedeno ostane kaplansko mesto pri Sv. Martinu pri Slovenjgradcu in v Pišecah.

Umrli so gg.: Jožef Šribar, župnik v Artičah, dne 7. febr. 1935 v bolnici v Krškem v 65. letu starosti; p. Gabrijel Cevc, minoritski duhovnik, bivši upravitelj župnije Sv. Vid pri Ptuj, dne 10. febr. 1935 v Kamniku v 41. letu starosti; p. Ciril Bračko, frančiškan, dne 11. febr. 1935 v Mariboru v 55. letu starosti; Jožef Csarics, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Juriju v Prekmurju, dne 19. febr. 1935 v 69. letu starosti; Martin Agrež, župnik v Gotovljah, dne 20. febr. 1935 v 65. letu starosti; Jožef Krohne, kn. šk. duhovni svetovalec, dekan in župnik v Podsredi, dne 23. febr. 1935 v 64. letu starosti; Štefan Vošnjak, lavantinski bogoslovec III. letnika, dne 8. marca 1935 na domu v Grižah v 25. letu starosti; Friderik Horvat, kn. šk. konzist. svetovalec, dekan in župnik-vikar pri Veliki Nedelji, dne 10. marca 1935 v 62. letu starosti. R. I. P.!

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 11. marca 1935.